



Облік і оподаткування

УДК: 657:351.072

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20454561>

**Комплаєнс-орієнтований підхід до організації обліку і контролю
в державному секторі**

Сакун Аліна Жоржовна,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів,

Херсонський державний аграрно-економічний університет,

м. Херсон, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-0910-4055>

Прийнято: 11.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність трансформації підходів до організації обліку і контролю в державному секторі на засадах комплаєнс-орієнтованої моделі в умовах цифровізації управлінських процесів. Встановлено, що існуюча практика впровадження комплаєнсу характеризується фрагментарністю, недостатньою узгодженістю з інформаційними системами та обмеженою орієнтацією на ризики, що знижує ефективність контрольних процедур. Доведено, що наявні підходи не забезпечують належного рівня превентивного контролю та своєчасного виявлення порушень, зокрема через домінування формалізованих перевірок над змістовним аналізом господарських операцій.

За результатами дослідження визначено, що ключові проблеми пов'язані з обмеженою інтеграцією комплаєнс-процедур у системи електронного документообігу, облікові інформаційні системи, казначейське



обслуговування та цифрову звітність. Виявлено, що існуючі цифрові інструменти здебільшого функціонують ізольовано, що призводить до дублювання контрольних функцій або, навпаки, до виникнення «контрольних розривів» у процесі обробки операцій.

У роботі обґрунтовано доцільність інтеграції комплаєнсу у всі етапи облікового процесу — від ініціювання до відображення у звітності. Запропоновано модель проходження господарської операції з урахуванням комплаєнс-контролю, яка забезпечує послідовність перевірок і їх превентивний характер. Проведено аналітичну оцінку цифрових платформ як середовища реалізації комплаєнсу, що дозволило ідентифікувати типові зони виникнення ризиків (ініціювання, погодження, облік, платежі, звітність) та окреслити напрями їх мінімізації.

Обґрунтовано, що підвищення ефективності комплаєнсу досягається шляхом впровадження автоматизованих контрольних алгоритмів, використання аналітичних індикаторів ризику та розширення функціональних можливостей інформаційних систем із урахуванням специфіки державного сектору. Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх застосування для вдосконалення обліково-контрольних процедур, підвищення ефективності використання цифрових інструментів, а також забезпечення прозорості, підзвітності та результативності діяльності установ державного сектору.

Ключові слова: комплаєнс, державний сектор, облік, контроль, внутрішній аудит, цифровізація, електронний документообіг, казначейське обслуговування, цифрова звітність, ризики.



**Compliance-oriented approach to organizing accounting and control
in the public sector**

Alina Sakun,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Entrepreneurship, Accounting and Finance,
Kherson State Agrarian and Economic University, Kherson, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-0910-4055>

Abstract. The article substantiates the need to transform approaches to accounting and control in the public sector based on a compliance-oriented model under conditions of digital transformation of managerial processes. It is established that the current practice of implementing compliance is characterized by fragmentation, insufficient alignment with information systems, and a limited focus on risk orientation, which reduces the effectiveness of control procedures. It is proven that existing approaches do not ensure an adequate level of preventive control and timely detection of violations, particularly due to the dominance of formalized inspections over substantive analysis of business transactions.

Based on the research findings, it is determined that the key problems are associated with limited integration of compliance procedures into electronic document management systems, accounting information systems, treasury servicing, and digital reporting. It is revealed that existing digital tools mostly operate in isolation, leading either to duplication of control functions or, conversely, to the emergence of “control gaps” in the process of transaction processing.

The study substantiates the feasibility of integrating compliance into all stages of the accounting process—from initiation to reporting. A model for processing business transactions with compliance control is proposed, ensuring a



consistent sequence of checks and their preventive nature. An analytical assessment of digital platforms as an environment for compliance implementation is conducted, which allowed for the identification of typical risk zones (initiation, approval, accounting, payments, reporting) and the outlining of directions for their mitigation.

It is substantiated that improving compliance effectiveness can be achieved through the implementation of automated control algorithms, the use of analytical risk indicators, and the expansion of the functionality of information systems considering the specifics of the public sector. The practical significance of the results lies in their applicability for improving accounting and control procedures, enhancing the efficiency of digital tools, and ensuring transparency, accountability, and performance of public sector institutions.

Keywords: compliance, public sector, accounting, control, internal audit, digitalization, electronic document management, treasury services, digital reporting, risks.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації системи державного управління в Україні, зумовленої як процесами євроінтеграції, так і впливом воєнних ризиків, особливої актуальності набуває підвищення прозорості, підзвітності та ефективності використання бюджетних ресурсів. За цих умов суттєво зростає роль обліку і контролю як ключових інструментів інформаційного забезпечення управлінських рішень у державному секторі.

Водночас традиційні підходи до організації обліку та контролю не завжди забезпечують належний рівень запобігання порушенням, фінансовим зловживанням та неефективному використанню державних ресурсів. Це обумовлює необхідність впровадження нових управлінських концепцій, однією з яких є комплаєнс, що передбачає дотримання встановлених норм,



правил і стандартів діяльності, а також формування культури доброчесності в організаціях державного сектору. Комплаєнс-орієнтований підхід розглядається як інтегрована система, що поєднує елементи внутрішнього контролю, управління ризиками, внутрішнього аудиту та етичного регулювання, забезпечуючи превентивний характер контролю та підвищуючи ефективність функціонування облікових систем. Його імплементація сприяє не лише мінімізації фінансових та репутаційних ризиків, але й підвищенню довіри до державних інституцій.

Попри значний інтерес до проблематики комплаєнсу, питання його інтеграції у систему обліку і контролю державного сектору залишаються недостатньо розробленими, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування комплаєнс-орієнтованого підходу в системі обліку і контролю державного сектору є відносно новим, проте актуальним напрямом наукових досліджень, про що свідчить зростання кількості публікацій у працях зарубіжних учених. С. М. Putri, I. Triyuwono, V. N. Rahmanti [1] обґрунтовують визначальну роль внутрішнього контролю над фінансовою звітністю як чинника забезпечення її якості, підкреслюючи його значення у підвищенні достовірності облікової інформації. У свою чергу, L. Alarcon, J. Franco, G. Garcia, B. Barlis [2] досліджують ефективність систем внутрішнього контролю у контексті стратегічного управління ризиками, акцентуючи увагу на організаційних обмеженнях їх впровадження та недостатній інтеграції у загальну систему управління. У роботі R. Nemed [3] доведено, що дотримання вимог внутрішнього контролю є ключовим фактором забезпечення фінансової стійкості організацій, тоді як D. Darmawati, E. Mediawati, A. R. S. Dewi [4] на основі бібліометричного аналізу визначають домінування проблем внутрішнього контролю, шахрайства та корпоративного управління у



сучасних дослідженнях державного сектору. Водночас А. Pratama, S. Salim [5] зосереджують увагу на причинах виникнення слабких місць у системах внутрішнього контролю та невідповідності (non-compliance), пов'язуючи їх із недосконалістю контрольних процедур та інституційними обмеженнями.

Слід зазначити, що питання комплаєнсу та внутрішнього контролю також є об'єктом дослідження вітчизняних науковців. Так, І. Маринюк [6] досліджує впровадження комплаєнс-інструментів у діяльність організацій та обґрунтовує необхідність гармонізації національних підходів із міжнародними стандартами. Матвеев П. С., Можаровський М. Ю. [7] комплаєнс розглядають переважно як елемент антикорупційної політики або правового забезпечення діяльності. У наукових працях підкреслюється, що інтеграція комплаєнсу у систему внутрішнього аудиту дозволяє посилити превентивну функцію контролю та забезпечити своєчасне виявлення порушень [8], зокрема, обґрунтовується доцільність застосування концепції ризик-орієнтованого внутрішнього контролю, який розглядається як основа формування комплаєнс-систем [9]. Водночас слід зауважити, що більшість досліджень зосереджена на контрольних та правових аспектах комплаєнсу, тоді як його вплив на організацію облікових процесів, формування облікової політики та інформаційне забезпечення управління потребує подальшого наукового обґрунтування у цьому напрямі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на активізацію наукових досліджень у сфері внутрішнього контролю, аудиту та управління ризиками в державному секторі, питання формування цілісного комплаєнс-орієнтованого підходу до організації обліку і контролю залишаються недостатньо опрацьованими як у теоретичному, так і в прикладному аспектах. Відсутні узгоджені підходи до його інтеграції в обліково-контрольне забезпечення, формування облікової політики та інформаційних потоків. Недостатньо розробленими залишаються методичні



засади взаємодії комплаєнсу з внутрішнім контролем і аудитом. В умовах цифровізації економіки та трансформації державного управління актуалізується проблема адаптації комплаєнс-процедур до цифрового середовища, зокрема їх інтеграції з інформаційними системами обліку, електронним документообігом та аналітичними платформами. Проте відповідні наукові напрацювання мають фрагментарний характер і не формують системного бачення цифрового комплаєнсу.

Сучасні наукові підходи не забезпечують цілісного розв'язання проблеми формування комплаєнс-орієнтованої системи обліку і контролю в державному секторі, що зумовлює потребу в подальшому опрацюванні її теоретичних засад та обґрунтуванні прикладних підходів до організації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад формування комплаєнс-орієнтованого підходу до організації обліку і контролю в державному секторі та визначення напрямів його інтеграції в систему обліково-аналітичного забезпечення управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні трансформаційні процеси у сфері державного управління, зумовлені цифровізацією, підвищенням вимог до прозорості використання публічних ресурсів та необхідністю забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних ризиків, актуалізують потребу у впровадженні комплаєнс-орієнтованого підходу до організації обліку і контролю. У цьому контексті комплаєнс доцільно розглядати не як допоміжний елемент контролю, а як інтегровану складову інституційної архітектури управління, що забезпечує дотримання норм, правил і стандартів на всіх рівнях формування та використання облікової інформації. International Compliance Association (Міжнародна комплаєнс-асоціація) дає розуміння як "комплаєнс – це забезпечення відповідності діяльності встановленим вимогам і стандартам" [10].



З позицій інституційного підходу комплаєнс у державному секторі виступає механізмом узгодження формальних (нормативно-правових) та неформальних (організаційних, етичних) інститутів, що визначають поведінку суб'єктів облікового процесу. Такий підхід дозволяє забезпечити не лише формальне дотримання вимог законодавства, але й підвищити якість управлінських рішень на основі достовірної, релевантної та своєчасної обліково-аналітичної інформації.

Міжнародний досвід свідчить, що ефективні системи комплаєнсу формуються на засадах інтеграції внутрішнього контролю, ризик-менеджменту та внутрішнього аудиту в єдину модель управління (GRC — governance, risk, compliance). Зокрема, у практиці країн ЄС та ОЕСР комплаєнс розглядається як невід'ємний елемент забезпечення публічної доброчесності, що охоплює процедури ідентифікації ризиків невідповідності, моніторингу дотримання норм та оцінювання ефективності контрольних заходів [11, 12, 13]. Важливим є також застосування ризик-орієнтованого підходу, відповідно до якого ресурси контролю концентруються на найбільш вразливих ділянках облікового процесу. У цьому контексті особливого значення набуває взаємозв'язок комплаєнсу з бухгалтерським обліком, оскільки саме облікова система виступає базою для формування інформації, що використовується в процесах контролю, аудиту та прийняття управлінських рішень [14]. Інтеграція комплаєнс-процедур у систему обліку передбачає їх відображення на рівні облікової політики, регламентації документообігу, процедур внутрішнього контролю та аналітичної обробки даних.

Водночас специфіка функціонування державного сектору України зумовлює наявність низки викликів, що ускладнюють впровадження комплаєнс-орієнтованого підходу. До таких викликів належать: фрагментарність нормативно-правового регулювання, недостатній рівень



координації між елементами системи контролю, обмеженість ресурсного забезпечення, а також вплив воєнного стану на організацію облікових процесів і контрольних процедур[15,19]. Особливою проблемою є недостатня інтеграція цифрових інструментів у систему обліку та контролю, що стримує розвиток так званого цифрового комплаєнсу.

З огляду на зазначене, доцільним є формування комплаєнс-орієнтованої моделі організації обліку і контролю, яка передбачає: інтеграцію комплаєнсу у всі етапи облікового процесу; узгодження процедур внутрішнього контролю та аудиту з вимогами комплаєнсу; впровадження ризик-орієнтованих механізмів оцінювання відповідності; використання цифрових технологій для автоматизації контрольних процедур та моніторингу.

Таблиця 1

Комплаєнс-орієнтований супровід господарських операцій у системі обліку і контролю державного сектору

Етап процесу	Типові ризики	Комплаєнс-процедури	Очікуваний результат
1	2	3	4
Ініціювання операції	Невідповідність бюджетним призначенням; перевищення повноважень	Перевірка відповідності кошторису; верифікація повноважень ініціатора; контроль планових показників	Допущення до виконання лише правомірних операцій
Попередній контроль (комплаєнс-перевірка)	Порушення законодавства; корупційні ризики; конфлікт інтересів	Юридична експертиза; перевірка контрагентів; оцінка ризиків; погодження відповідальними особами	Мінімізація правових та репутаційних ризиків
Документальне оформлення	Недостовірність або відсутність первинних документів	Формалізований контроль документів; електронна ідентифікація та верифікація; контроль реквізитів	Забезпечення юридичної сили та достовірності документів



1	2	3	4
Відображення в обліку	Помилки класифікації; викривлення облікових даних	Контроль правильності бухгалтерських проведень; застосування єдиних методичних підходів; автоматизовані перевірки	Формування достовірної облікової інформації
Поточний контроль	Перевищення лімітів; нецільове використання ресурсів	Моніторинг у режимі реального часу; контроль лімітів; аналітичні процедури	Своєчасне виявлення відхилень і порушень
Казначейський контроль	Несанкціоновані платежі; порушення бюджетної дисципліни	Перевірка зобов'язань; санкціонування платежів; контроль відповідності фінансовим планам	Запобігання неправомірному використанню коштів
Моніторинг та звітність	Викривлення звітності; приховування порушень	Формування та аналіз звітності; внутрішній моніторинг показників; порівняльний аналіз	Підвищення прозорості та підзвітності
Подальший контроль (аудит)	Системні порушення; неефективність контролю	Внутрішній аудит; зовнішній державний контроль; оцінка ефективності процедур	Виявлення недоліків та формування рекомендацій
Зворотний зв'язок і вдосконалення	Повторюваність порушень; низька адаптивність системи	Розробка коригувальних заходів; оновлення регламентів; навчання персоналу	Підвищення ефективності комплаєнс-системи

Джерело: узагальнено автором

Запропонована модель демонструє інтеграцію комплаєнс-процедур у всі етапи облікового процесу, що забезпечує не лише фіксацію господарських операцій, а й їх попереджувальний контроль. Специфіка державного сектору проявляється у посиленій ролі бюджетних обмежень, казначейського контролю та підвищених вимог до прозорості й підзвітності, що зумовлює необхідність безперервного моніторингу та вдосконалення контрольних механізмів.

Цифровізація облікових процесів у державному секторі формує принципово нові вимоги до організації комплаєнс-контролю, який має функціонувати не як окремий елемент, а як вбудований модуль у цифрові



системи управління фінансово-господарською діяльністю. На практиці ж спостерігається розрив між наявністю цифрових платформ та рівнем інтеграції комплаєнс-процедур у їх функціонал[16, 20].

Зокрема, у сфері казначейського обслуговування та виконання бюджетів реалізовано механізми попереднього контролю платіжних операцій, однак вони здебільшого орієнтовані на формальну відповідність бюджетним асигнуванням. При цьому комплаєнс-ризик, пов'язаний з економічною доцільністю операцій, їх дробленням або повторюваністю, залишаються поза автоматизованим контролем. Це свідчить про обмеженість використання ризик-орієнтованих підходів у цифрових системах.

У системах електронного документообігу, які забезпечують погодження господарських операцій, контроль здебільшого реалізується через маршрутизацію документів і перевірку їх формальних ознак. Водночас відсутні вбудовані комплаєнс-алгоритми, які б автоматично блокували операції у разі перевищення лімітів, невідповідності кошторису або порушення принципу розподілу повноважень[17]. Як наслідок, значна частина контрольних функцій переноситься на рівень ручної перевірки, що знижує оперативність і підвищує ризик суб'єктивних рішень.

Облікові інформаційні системи також не забезпечують повноцінної інтеграції комплаєнсу. Хоча вони містять механізми контролю правильності бухгалтерських проведення, відсутність налаштувань, спрямованих на перевірку змістовної відповідності операцій (зокрема, зв'язку з бюджетними програмами, лімітами чи договорами), обмежує їх можливості як інструменту превентивного контролю[18]. У результаті виявлення порушень відбувається вже після відображення операцій в обліку.

Суттєвий потенціал для розвитку комплаєнсу пов'язаний із використанням аналітичних платформ і технологій обробки даних.



Застосування інструментів бізнес-аналітики дозволяє ідентифікувати нетипові транзакції, зокрема:

- аномальне зростання витрат за окремими статтями у короткий період;
- повторюваність операцій із тими самими контрагентами;
- дроблення платежів з метою уникнення процедур контролю;
- відхилення від планових показників виконання кошторису.

Однак у державному секторі такі інструменти використовуються епізодично і не інтегровані в єдину систему комплаєнс-моніторингу, що обмежує можливості своєчасного реагування на ризики.

Цифрова звітність, яка формується на основі даних облікових систем, також може виступати елементом комплаєнс-контролю за умови впровадження механізмів автоматизованої валідації показників та їх зіставлення з нормативними обмеженнями. Проте відсутність уніфікованих підходів до такої валідації знижує її ефективність і не дозволяє повною мірою використовувати звітність як інструмент попередження порушень.

Таблиця 2

Аналітична оцінка інтеграції комплаєнсу в цифрове середовище системи обліку і контролю державного сектору

Цифрове середовище / платформа	Поточний стан використання	Виявлені комплаєнс-прогалини	Аналітичні індикатори ризику	Напрями інтеграції комплаєнсу	Очікуваний ефект
1	2	3	4	5	6
Системи електронного документообігу (СЕД)	Автоматизація погодження документів, маршрутизація	Формальний контроль (реквізити), відсутність змістовної перевірки	Повторні погодження; затримки на етапах; погодження "без зауважень"	Вбудовані комплаєнс-правила (ліміти, повноваження, відповідність кошторису); авто-блокування операцій	Превентивний контроль на етапі ініціювання операції



1	2	3	4	5	6
Облікові інформаційні системи	Автоматизація обліку, контроль кореспонденції рахунків	Відсутність перевірки економічної сутності операцій	Нетипові проведення; різкі зміни структури витрат; невідповідність бюджетним програмам	Інтеграція комплаєнс-алгоритмів (зв'язок із кошторисом договорами, лімітами)	Підвищення достовірності облікових даних
Казначейські системи / платіжні платформи	Контроль бюджетних асигнувань, санкціонування платежів	Орієнтація на формальні критерії; відсутність аналізу поведінкових ризиків	Дроблення платежів; часті платежі одному контрагенту; пікові витрати наприкінці періоду	Впровадження ризик-індикаторів та автоматичних тригерів блокування	Запобігання нецільовому використанню коштів
Системи цифрової звітності	Формування фінансової та бюджетної звітності	Відсутність автоматизованої валідації та логічного контролю	Розбіжності між формами; аномальні відхилення показників; невідповідність план/факт	Автоматична валідація, крос-перевірки, контроль відповідності нормативам	Підвищення якості та надійності звітності
Аналітичні платформи (BI-системи)	Епізодичне використання для аналізу	Відсутність інтеграції з комплаєнс-системою	Аномалії витрат; нетипові транзакції; концентрація операцій	Формування комплаєнс-дашбордів; ризик-орієнтований моніторинг	Своєчасне виявлення ризиків і порушень
Системи управління доступом	Розмежування прав користувачів	Недостатній контроль конфлікту повноважень	Поєднання несумісних функцій; надмірні права доступу	Впровадження принципу segregation of duties (SoD), автоматичний контроль доступу	Зниження ризику зловживань

Джерело: узагальнено автором

Таким чином, ключова проблема полягає не у відсутності цифрових рішень, а у їх функціональній роз'єднаності та відсутності методично обґрунтованої інтеграції комплаєнс-процедур у єдине цифрове середовище.



Це обумовлює необхідність переходу від фрагментарної автоматизації контрольних функцій до побудови цілісної комплаєнс-орієнтованої архітектури обліку і контролю, в якій перевірки реалізуються на всіх етапах життєвого циклу господарської операції — від її ініціювання до відображення у звітності. Аналіз свідчить, що ключовою проблемою є не відсутність цифрових інструментів, а їх функціональна роз'єднаність і обмежена інтеграція з комплаєнс-процедурами. У більшості випадків контроль залишається формалізованим і не орієнтованим на виявлення ризиків. Впровадження аналітичних індикаторів та вбудованих комплаєнс-алгоритмів дозволяє трансформувати цифрові системи з інструментів фіксації операцій у механізм їх превентивного контролю.

Архітектуру комплаєнс-орієнтованої системи обліку і контролю в державному секторі як багаторівневу інтегровану модель наведено на рис. 1. Основа системи - функціональні цифрові системи (облікові, казначейські, системи електронного документообігу та аналітичні платформи), об'єднані через інтеграційний шар. Над ними розташовано комплаєнс-рівень, який включає нормативний, контрольний, аналітичний та превентивний компоненти, що забезпечують управління ризиками на всіх етапах обробки операцій. Центральним елементом є єдине середовище даних, яке акумулює інформацію для моніторингу, аналізу та прийняття рішень. Така архітектура забезпечує безперервний контроль, інтеграцію процедур комплаєнсу та їх адаптацію до цифрового середовища.



Рис. 1. Архітектура комплаєнс у цифровій системі обліку і контролю державного сектору.

Джерело: узагальнено автором

У контексті проведеного дослідження доцільно уточнити зміст поняття комплаєнсу в системі обліку і контролю.

Комплаєнс у системі обліку і контролю державного сектору — це інтегрована складова обліково-контрольного забезпечення управління, що передбачає сукупність організаційних, методичних та інформаційних процедур, спрямованих на забезпечення відповідності облікових процесів, контрольних заходів і управлінських рішень встановленим нормативно-правовим вимогам, внутрішнім регламентам і етичним стандартам.

Визначено такі напрями інтеграції комплаєнс-орієнтованого підходу в систему обліку і контролю державного сектору:



- *Інтеграція на етапі ініціювання операцій (через СЕД).*
Передбачає вбудування комплаєнс-перевірок у процес погодження документів із автоматичним контролем відповідності кошторису, бюджетним призначенням і повноваженням відповідальних осіб. Специфіка держсектору: робота в межах затверджених асигнувань і регламентів.

- *Інтеграція в облікові інформаційні системи.*
Реалізується через налаштування автоматизованих контрольних правил: відповідність операцій бюджетній класифікації, зв'язок із договорами, лімітами та програмами. Специфіка: жорстка регламентація обліку та прив'язка до бюджетних програм.

- *Інтеграція з казначейським обслуговуванням.*
Передбачає використання комплаєнс-індикаторів при здійсненні платежів (виявлення дроблення, нетипових операцій, перевищення планових показників). Специфіка: багаторівневий контроль і санкціонування витрат.

- *Інтеграція у цифрову звітність.*
Полягає у впровадженні автоматизованої валідації звітних показників, їх узгодження з обліковими даними та бюджетними параметрами. Специфіка: підвищені вимоги до прозорості та підзвітності.

- *Інтеграція аналітичного комплаєнсу (VI-рівень).*
Передбачає використання аналітичних платформ для моніторингу ризиків на основі індикаторів (аномалії витрат, концентрація контрагентів, відхилення від кошторису). Специфіка: орієнтація на ефективність використання бюджетних коштів.

- *Інтеграція з внутрішнім контролем і аудитом.*
Забезпечує узгодження комплаєнс-процедур із функціями внутрішнього контролю (безперервність) та аудиту (оцінка ефективності). Специфіка: інституційна багаторівневність контролю в державному секторі.



Висновки. У статті досягнуто мету дослідження, що полягала в обґрунтуванні теоретико-методичних засад формування комплаєнс-орієнтованого підходу до організації обліку і контролю в державному секторі. На відміну від існуючих підходів, конкретизовано напрями інтеграції комплаєнсу в систему обліково-аналітичного забезпечення, які охоплюють етапи ініціювання, облікового відображення, казначейського обслуговування, формування звітності та аналітичного моніторингу.

Визначені напрями враховують інституційні особливості державного сектору, зокрема бюджетні обмеження, регламентованість процедур та багаторівневий характер контролю, що дозволяє розглядати комплаєнс як системний елемент управління ризиками, інтегрований у цифрове середовище функціонування установ.

Список використаних джерел

1. Putri, C. M., Triuwono, I., & Rahmanti, V. N. (2025). Financial Statement Quality in the Public Sector: Internal Control over Reporting as a Moderating Factor. *Jurnal Reviu Akuntansi dan Keuangan*, 15(3), 531–549. DOI: <https://doi.org/10.22219/jrak.v15i3.40578>

2. Alarcon, L., Franco, J., Garcia, G., & Barlis, B. (2026). Examining the effectiveness and implementation challenges of internal control systems for strategic risk management in private higher education institutions. *Problems and Perspectives in Management*, 24(1), 292–304. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.24\(1\).2026.20](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.24(1).2026.20)

3. Hamed, R. (2023). The Role of Internal Control Systems in Ensuring Financial Performance Sustainability. *Sustainability*, 15(13), 10206. DOI: <https://doi.org/10.3390/su151310206> (MDPI)

4. Darmawati, D., Mediawati, E., & Dewi, A. R. S. (2026). Global Trends in Internal Control and Public Sector Accounting Fraud Research: A Bibliometric



Study. *Asian Journal of Business and Accounting*, 18(2), 5–37. DOI: <https://doi.org/10.22452/ajba.vol18no2.2>

5. Pratama, A., & Salim, S. (2025). Exploring Key Determinants of Internal Control Weaknesses and Non-Compliance Using Audit Findings in Indonesian Ministries. *Jurnal Tata Kelola dan Akuntabilitas Keuangan Negara*, 11(1), 123–137. DOI: <https://doi.org/10.28986/jtaken.v11i1.1887>

6. Маринюк І. О. Концептуальні засади формування системи комплаєнс-менеджменту: елементний підхід. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Сер. Економічні науки. 2025. № 6 (98), 1 т. URL: <https://www.internauka.com/uploads/public/1754669892652.pdf#page=119> (дата звернення 10.04.2026)

7. Матвеев П. С., Можаровський М. Ю. (2021) Теоретико-правові засади комплаєнс-заходів суб'єктів господарювання в Україні. *Актуальні проблеми держави і права*, (90), 113-125. DOI: <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i90.3215>

8. Цегельник, Н. І., & Бедер, Д. А. (2025). Роль внутрішнього аудиту у забезпеченні прозорості інформаційних ресурсів для управління бізнесом в умовах цифровізації. *Актуальні питання економічних наук*, (8). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14955203>

9. Боберський О. РИЗИК-ОРІЄНТОВАНЕ ПЛАНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ СИСТЕМИ КОМПЛАЄНС. *Підприємництво і торгівля*. 2025. (44), 14-20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2025-44-02>

10. International Compliance Association URL: <https://www.int-comp.org/> (дата звернення 12.04.2026)

11. OECD Good Practices for Performance Budgeting. Paris : OECD Publishing, 2019. URL: <https://doi.org/10.1787/c90b0305-en> (дата звернення 12.04.2026)



12. Information Systems Audit and Control Foundation's Control Objectives for Information and Related Technology. URL: <https://www.isaca.org/resources/cobit> (дата звернення 12.04.2026)

13. COSO – the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission's Internal control – Integrated Framework. URL: <https://www.coso.org/Shared%20Documents/CROWE-COSO-Internal-Control-Integrated-Framework.pdf> (дата звернення 12.04.2026)

14. Сакун А. Ж. Управлінський аудит як засіб обліково-аналітичної підтримки досягнення управлінських цілей підприємства. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2025. (3). DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-3-10789>*

15. Фурман А. Комплаєнс-контроль: поняття, переваги й запровадження. URL: <https://www.kadrovik.ua/content/komplayens-kontrol-ponyattya-perevagy-j-zaprovadzhennya> (дата звернення 12.04.2026)

16. Попов Д. І., Котуха О. С., Олашин М. М. Цифровізація бюджетної системи України як інструмент підвищення публічності органів державної влади. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. № 7. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-7-01-11/2023-7-01-11>* (дата звернення 15.04.2026)

17. Василюк М., Кузьмін Т., Гнатюк Т., Верб'янська Р. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВИТРАТ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ. *Сталий розвиток економіки. 2025. (3 (54), 19-23. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-3>*

18. Суліменко Л. А., Цегельник Н. І. Обліково-аналітичне забезпечення виконання бюджетних програм. *Ефективна економіка. 2023. № 5. URL:*



<https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1586/1595> (дата звернення 15.04.2026)

19. Сакун А.Ж. Внутрішній контроль в системі інформаційного забезпечення потреб управління підприємства. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2024. 41(185), 107-116. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/2709-4685/issue/view/19-20.01.2024> (дата звернення 15.04.2026)

20. Пристемський О. Автоматизація та вплив інформаційних технологій на ведення обліку та контролю підприємства. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2024. № 43(193). С. 76–82. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.03.2024.008>.